

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

608. Ad quæ beneficia se non extendant hæ preces.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

liberè disponant, utpote longè posteriora hoc indulto precum) eidem ob stare possunt, nisi expressè & nominatim in iis dictis precibus derogetur; cum per generale rescriptum seu dispositionem non tollatur speciale privilegium alicui prius concessum, nisi specialis illius mentio fiat, præsertim ubi privilegium est remuneratorium, quale est illud precum concessum Imperatoribus ob merita illorum in Ecclesiam. Quòd etiam spectat illud, quod Paris. *consil.* 61. l. 2. & *cons.* 50. nu. 30. vol. 4. apud Chok. *pag.* 61. tradit in specie precum imperialium, etiam si Reges aut Regina in generali pontificis constitutione nominentur, non venire Imperatorem, nisi specificè exprimatur. Sed neque credibile est, aut præsumendum, Fridericum III. permissurum fuisse, ut tam antiquo & insigni privilegio Imperatoribus recenter electis concessio per Concordata cum Sede Apostolica ab ipso inita præjudicaretur; cum juris proprii renuntiatio non præsumatur, nisi specialiter exprimat. ut Tiraq. in l. si unquam, in *præs.* num. 128. c. de *revocan. donat.* Mascard. de *prob. conclus.* 1263. &c. apud Chok. Atque ita hoc ipsum praxim confirmat, dum Imperatores non solum in mensibus papalibus, sed & in ordinariis passim has preces concedunt. Ac denique, ut refert Chok. *pag.* 63. Sic decisum à Rotà 4. *May* anno. 1618. nimirum, has preces comprehendere etiam menses ordinariorum, non obstantibus Concordatis Germaniæ. ita Pirh. *num.* 376. Wagn. *pag.* 492. Chok. à *pag.* 59. Engels de *præs.* nu. 20. dicens expressè in ipso indulto sub finem derogatum concordatis. Quæ verò de Diocesi Leodiensi assertit Chok. *pag.* 65. quòd ibi preces Cæsareæ locum non habeant in mensibus Ordinariorum, propter pontificum aliquot privilegia Concordatis anteriora facti est, non juris per hoc indultum Cæsareum à Pontificibus constituti cum amplissima clausula, irritante omnem quamcunque aliam constitutionem quorscumque tenorum; adeoque etiam præsentas à Leodiensibus Pontificum concessiones, quorum exemplum toti imperio præjudicare non potest. Wagn. *pag.* 493.

13. Decimotertio, extenduntur ad beneficia devoluta ad immediatum Superiorem, v. g. à prælato seu Abbate non Exempto ad Episcopum; quia in indulto precum excipiuntur solum devoluta ad Papam; exceptio enim firmat regulam in casibus non exceptis. Pirh. *num.* 383. Chok. *pag.* 77.

14. Decimoquarto, extendunt se ad beneficia resignata simpliciter in manibus Ordinarii. Chok. *pag.* 368.

15. Decimoquinto, extendunt se ad vicarias perpetuas. Chok. *pag.* 36.

16. Decimosexto, extendunt se ad beneficia ex diversis personis vacantia, nempe dum plures simul & eodem tempore, vel intra breve tempus moriuntur, vel quòdo plures personæ de beneficiis contendunt, & simul, si aliquid habent, privantur. Pirh. *n.* 382. Wagn. *loc. cit.*

Questio 608. *Ad qua beneficia se non extendant hæ preces?*

Respondeo, non extendunt se primò ad dignitates post pontificalem majores in Cathedralibus, & principales in Collegiatis (addit Engels *ad tit. de præb.* nu. 70. prælaturas primas in monasteriis) quæ limitatio ipsis precibus est inserta. Quæ autem sint dignitates majores & principales, præcipuè ex praxi & consuetudine dignoscendum,

& de hoc actum supra in *reg. Cancell.* In Germania Præpositura & Decanatus videntur esse majores in Cathedralibus; quin & principales in Collegiatis. Pirh. *loc. cit.* num. 370. licet autem ibidem Præpositura censetur major dignitas Decanatu; quia tamen Papa in indulto precum utitur numero plurali, excipiendo post pontificalem majores, videtur non unam tantum dignitatem majorem vel principalem, sed plures, si sint, à precibus excipere. Et sic Cæsar aliquem ad Præposituram vel Decanatum in Cathedrali vel Collegiata vi precum (de cetero jure alio, vel potius indulgentiâ & privilegio Papæ distincto ab illo indulto precum, ad similes dignitates, quin & ad Episcopatus plures in suis ditionibus Regem Rom. seu Cæsarem denominare posse dubium non est; Chok. *pag.* 4. Engels *loc. cit.* n. 70.) denominare non potest. Pirh. *loc. cit.* Wagn. *pag.* 490. qui tamen monent, in hoc ipso attendi debere usum & praxim, quæ Cæsares, nemine interpellante, utuntur. Addit etiam Chok. *pag.* 41. citans pro hoc Wamef. *cons.* 279. num. 5. vol. 1. quòd, si quis vigore precum acceptaret talem dignitatem majorem, hæc ipso jure non caderet, sed foret resolvenda; eò quòd dictio illa dummodo quæ utitur indulto precum, modum inducit, non conditionem; de quo videndi Gomef. de *expectativ.* nu. 62. Felin. in C. in *nostra.* de *rescrip.* Bald. in C. dudum. de *elect.* coroll. 6. num. 27. Hinc jam consequens est, ut multò magis à precibus his excipiantur ipsæ dignitates pontificales seu Episcopatus, Engels *loc. cit.* Porro tamen in facultate, quam alicui daret Papa conferendi etiam reservata qualiacunque, aut etiam in expectativis aliisque gratiis ad dignitates non comprehenduntur hæ dignitates majores, ut Gomef. de *expectativ.* n. 45. Gonz. *ad reg.* 2. gl. 9. §. 1. num. 20. Germon. de *indult.* Cardinal. §. ac *irritum.* num. 50. apud Chok. *pag.* 41. adeoque videretur non necessaria harum dignitatum hoc loco exceptio; ambiguitatis tamen majorisque claritatis gratiâ ea expressa fuerunt. Chok. *ibid.*

2. Neque ad beneficia monocularia; estque hæc limitatio quoque inserta precibus, dum Pontifex noluit gravari nisi Collatores illos, qui saltem 4. beneficia conferendi jus habent, & nequam illos, qui non nisi unius beneficii, vel duorum, aut trium tantum habent collationem, ne forte hi tota vitâ suâ nunquam uti possent jure suo conferendi liberè, uti facile contingere posset, dum intra breve tempus unum alterumve Cæsarem mori, & novum eligi contingeret, quorum quilibet nominare potest, & dirigere preces suas ad talem Collatorem, quin etiam ejusmodi beneficia juxta gl. communiter receptam in Clem. 1. de *præs.* non cadunt sub generalibus gratiis & expectativis. Pirh. Wagn. *loc. cit.* Chok. *pag.* 46. Sic collator adhuc gravari non poterit, qui habet unicum conferendum beneficium in Imperio, etsi alia plura conferenda habeat extra imperium; cum indultum precum expressè requiratur, ut habeat 4. saltem beneficia in Imperio. Chok. *pag.* 47. addens contrarium dicendum de illo collatore, qui habet collationem unius beneficii in Imperio, & præterea præsentationem aliorum plurium in eodem Imperio; quia jam beneficium illud, cujus solius collationem habet, non dicitur monoculare. Idem dicendum, nimirum adhuc posse gravari per preces Collatorem, qui in uno beneficio habet privativè collationem, in aliis verò pluribus simultaneè cum aliis

Sum meum adhuc dicatur, quod mihi cum aliis commune est; quamvis addat, in oppositum facere, quod in odiosis meum proprie dici non possit, quod mihi cum aliis commune est: privilegia autem & indulta sint strictissime intelligenda, ut quantum fieri potest, minus præjudicent Ordinariorum potestati. Ac denique si preces directæ sunt Collatori habenti conferre 4. beneficia, & interea unum illorum beneficiorum fuerit unitum alteri ex illis, non nociturum Precisæ, eò quod tempus datæ in hoc inspicere debeat, tradit *ibid.* Chok.

3. Neque ad beneficia jurispr. Laicalis (intellige dum juspat. competit illis ex fundatione vel dotatione Ecclesiæ; secus si ex præscriptione, consuetudine, vel privilegio. Pirh. num. 368. Chok. pag. 44.) vel etiam mixti (saltem ubi Laici constituant æqualem vel majorem in eo partem; in favorabilibus enim, ut dictum aliàs, semper attendenda est potius qualitas Laicalis, ne Laicus propter Clericum perdat suum privilegium. Auctores iidem, wagn. pag. 490.) siquidem generalis dispositio & indulta pontificia, etiam præstantissimas contineant clausulas derogatorias, & derogationes derogatarum derogatorias, non extendunt se ad istiusmodi beneficia, & nunquam derogare velle censetur Pontifex dicto juri quanto Laicis ex fundatione, nisi id specialiter & clarè exprimat, uti constat ex dictis aliàs. Chok. pag. 42. Pirh. & Wagn. *ll. cit.*

4. Neque ad beneficia per se, & ex naturâ rei regularia, seu requirentia professionem regularem & religiosam; qualia sunt Præpositura seu Abbatia regularis, Prioratus conventualis habens administrationem, Canonicatus regularis, Monachatus: & sic consuetudine patet, Cæsares non nominare Præpositos, Decanos, Priores in monasteriis, multoque minus Canonicos regulares vel Monachos.

5. Neque ad beneficia, quæ ordinantur ad nudum ministerium canendi vel simile, etiam si de cetero electiva, ut vicariatus chori. Wagn. pag. 489. Pirh. n. 368. Chok. pag. 34.

6. Neque ad beneficia litigiosa; non enim Precisæ tenetur ea acceptare, & si sciens beneficium litigiosum acceptet, debet litem prosequi, ut Chok. *loc. cit.* & generatim gratias expectativas non cadere super litigiosa beneficia, decisum à Rotâ *decis. 28. de concess. præb. in antiquis*, restantur Chok. Pirh. Wagn. *ll. cit.* Quod si tamen lis sit notoriè frivola, preces adhuc locum habent; cum lis injusta & calumniandi causâ intentata non inducat vitium litigiosi, Auctores iidem. Uti etiam, dum lis est solum super possessione beneficii, preces intrant; quia talis lis beneficiorum non denominat litigiosum. Auctores iidem citantes Wagn. *conf. 101. num. 9. & Mandol. ad regul. de surrogandis. q. 13. num. 4.*

7. Neque ad beneficia ad Sedem Apostolicam devoluta; sic enim expressè habet ipsum indultum precum. Pirh. num. 383. Chok. pag. 77.

8. Neque ad beneficia vacantia per resignationem in favorem. Pirh. num. 382. Chok. pag. 74. privilegium enim nominandi ad beneficia vel conferendi non habent locum in iis, quæ vacant per resignationem in favorem; quia resignans in favorem non intendit jus à se abdicare, nisi beneficium acquiratur resignatario à se designato. Paris. *de resign. l. 10. q. 7. num. 22.* apud eosdem. Neque etiam ad vacantia per resignationem simplicem factam in

manibus Papæ. Chok. pag. 36. Pirh. n. 368. Wagn. pag. 494. Secus est de resignatis liberè, & simpliciter in manibus Ordinarii.

9. Neque ad vacantia permutationis gratia. Auctores iidem. *ll. cit.* limitat tamen hoc ipsum Chok. hac ratione; nisi permutatio fieret in fraudem, v. g. si senex in infirmitate permutet cum nepote pingue beneficium cum tenui; cum talem permutationem declaravit nullam Pius IV. in constitut. publicata Anno 1564. 27. Januarii, citat se ipsum in *rr. de permutatione. p. 36. l. 1. per tot.*

10. Neque ad beneficia erecta prius post concessas alicui preces; quod probabile censet Pirh. *cit. num. 368.* Chok. pag. 35. tanquam probabilius præ opposito tenet; tum quia, cum tempore concessarum precum non sit adhuc beneficium, Cæsar non erat mentis ad illud concedere preces; & non entis nullæ sunt qualitates; qualitatesque adjuncta verbo debeat intelligi secundum tempus verbi: tum quia fundatores arcerentur à fundationibus beneficiorum, si simul ac erecta essent, jam deberentur. Ac denique quia concessio precum tanquam odiosa est restringenda.

11. Neque ad beneficia manualia, aut etiam Vicarias temporales; secus est in perpetuis. Chok. pag. 36. & 34. Pirh. *loc. cit.* neque enim manualia veniunt sub expectativis, Staph. *de rit. gratia. §. quinta forma &c. num. 6.* apud Chok.

12. Neque ad beneficia de mensâ, hoc est, incorporata perpetuò mensâ Episcopi, Capituli, aut Abbatis. Auctores iidem.

13. Neque ad exempta, utpote quæ non cadunt sub expectativis. Pirh. *loc. cit.* Chok. pag. 36. citans Gomef. *ad reg. de infirmis. q. 5.*

14. Neque ad commendata. Pirh. & Chok. *ll. cit.* ex Gaspare de Perus. *de reserv. & Gomef. ad reg. de trienn. q. 5.*

15. Neque ad pensiones Ecclesiasticas, nisi dentur in titulum. Auctores iidem ex Gomef. *de annuali. q. 20.*

16. Neque ad solita dari scholaribus ratione studii in aliqua Universitate, nisi dentur in titulum. Auctores iidem.

17. Neque ad Hospitalia, etiam religiosa, nisi dentur in titulum & in perpetuum; alias enim non sunt beneficia. Idem dicendum de Leprosariis & Eleemosynariis. iidem Auctores.

18. Denique multò minus ad officia, quæ cadunt etiam in laicos. iidem. de his quoque omnibus idem ait Wagn. pag. 491.

Quæstio 609. An, si Precisæ nominatus sit ad beneficium simplex, possit illud acceptare, si fuerit interea erectum in curatum?

Respondent negativè Okl. *conf. 53.* & Anchar. *in Clem. unione. n. 37. de concess. præb.* apud Chok. pag. 27. eò quod omnis dispositio intelligenda est rebus sic stantibus. Responder tamen ipse Chok. contrarium; eò quod indultum precum comprehendat etiam curatum; per mutationem autem non extinguatur privilegium; quod est compatibile cum statu immutato.

**